

**Programa cursului opțional de istorie locală
„Istoria județului Buzău”**

Notă de prezentare

Una dintre cele importante funcții ale studierii istoriei este aceea de formare și definire a conștiinței identitare și apartenență la un sistem de valori al unei comunități umane. Considerăm că prin noul curs opțional de istorie locală „Istoria Județului Buzău”, vom reuși să îndeplinim această valență a istoriei și, totodată să răspundem atât dorinței permanente a tinerei generații, cât și cerinței educative socratice, de a se cunoaște pe sine însuși.

Rolul educativ al istoriei a fost și este recunoscut de toate școlile istorice și activiștii sociali. Educația istorică reprezintă una din bazele principale ale formării conștiinței cetățenești. Prin participarea sa la formarea conștiinței sociale istoria întărește legăturile care unesc membrii societății, este una din principalele componente ale conștiinței naționale și una dintre condițiile primordiale ale existenței unui popor. Legitimarea existenței unei colectivități se face prin istorie. Cu atât mai mult sentimentul de apartenență și atitudinea cetățenească se formează pornind de la cele mai apropiate exemple- locurile și oamenii din imediata apropiere, din exemplul nenumăratelor personalități ale istoriei locale care se pot constitui modele de patriotism, cetățenie activă și comportament etic. În acest fel istoria constituie ea însăși o adevărată pedagogie a cetățeanului, arătând copilului anumite atitudini și comportamente care să-i permită să trăiască alături de ceilalți, participând la bunăstarea și progresul societății.

Elementele de istorie locală îndeplinesc funcții didactice ce potențează calitatea actului instructiv-educativ, conducând la activizarea clasei, la creșterea interesului pentru disciplina istorică, prin așezarea elevului în contact cu trecutul unor locuri ori obiective deja cunoscute ce fac parte din mediul său imediat. Aproximarea și sentimentul apartenenței și astfel elevii devin mult mai motivați să afle lucruri în plus față de ceea ce i-au înconjurat permanent, contribuind la identificarea lor cu colectivitatea din care fac parte. Astfel se face o trecere mult mai ușoară din punct de vedere cognitiv, de la temele de istorie locală, propuse prin acest curs opțional la clasa a VII-a, către cele generale ale clasei a VIII-a, de la cunoașterea de tip particular la cea general, de la percepția intuitivă la explicație, de la fapte la procese istorice. Materialul istoric folosit capătă concretețe, contribuie la dezvoltarea spiritului științific, al gândirii și imaginației la dezvoltarea patriotismului local prin cunoașterea realizărilor generațiilor anterioare dintr-un anumit spațiu geoistoric și face mai ușoară trecerea către istoria națională, înțelegând locul și rolul comunității locale în cadrul națiunii.

Programa cursului opțional propus este elaborată în conformitate cu cerințele asumate prin Programa școlară pentru disciplina Istorie pentru ciclul gimnazial, aprobată prin OMENCS nr.3393/28.02.2017:

- dezvoltarea unor elemente legate de gândirea critică;
- dezvoltarea competențelor de lucru cu surse istorice și de informare și plasarea lor în context;
- formarea capacității de analiză și evaluare a motivațiilor acțiunii umane, de decelare a relației dintre acțiunea umană și valorile unei societăți democratice;
- formarea unor mecanisme intelectuale care să prevină apariția de stereotipii, să combată discriminarea și xenofobia;
- să stimuleze asumarea multiculturalității și a perspectivelor multiple;
- să ofere suport factologic celorlalte discipline din aria curriculară *Om și societate* și să preia elemente legate de analiza instituțiilor, de evoluția sistemelor politice, de problematica mai largă a cetățeniei și valorilor democratice.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- **Competențe generale**

- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi/studii de caz
- Sugestii metodologice
- Bibliografie

Competențe generale

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor și reprezentărilor de timp și spațiu
2. Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice
3. Investigarea și interpretarea faptelor și a proceselor istorice
4. Stimularea curiozității pentru studiul istoriei locale și dezvoltarea atitudinilor cetățenești
5. Folosirea autonomă și responsabilă a instrumentelor necesare învățării permanente

1. Utilizarea în contexte diverse a coordonatelor și reprezentărilor de timp și spațiu

Competențe specifice

La sfârșitul clasei a VII-a elevul va fi capabil:

- 1.1. să identifice duratele variate ale timpului istoric;
- 1.2. să respecte principiile cronologice în exprimarea orală și în scris;
- 1.3. să analizeze hărți care prezintă spații istorice în diferite perioade de timp;
- 1.4. să integreze informația oferită de hărțile istorice în prezentarea unui fapt istoric.

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

- construirea de frize cronologice, grafice și tabele sinoptice;
- elaborarea unui comentariu folosind o cronologie prestabilită;
- compararea de hărți care prezintă același spațiu istoric.
- recunoașterea modificărilor unui spațiu istoric în diferite perioade de timp

2. Utilizarea critică și reflexivă a limbajului de specialitate și a surselor istorice

Competențe specifice

La sfârșitul clasei a VII-a elevul va fi capabil:

- 2.1. să identifice evoluția semnificației unor termeni istorici
- 2.2. să selecteze și să folosească adecvat termenii proveniți din analiza surselor istorice
- 2.3. să folosească în contexte noi termenii istorici învățați
- 2.4. să exploreze sursele istorice prin utilizarea instrumentelor gândirii critice

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

- exerciții de folosire adecvată a terminologiei istorice;
- consultarea unor surse variate de informații;
- asumarea rolului unor personalități și realizarea unor comentarii, dialoguri ale acestora.
- rezolvarea în echipă a unor situații-problemă pe baza surselor
- prezentarea relațiilor de cauzalitate în evoluția evenimentelor istorice

3. INVESTIGAREA ȘI INTERPRETAREA FAPTELOR ȘI A PROCESELOR ISTORICE

Competențe specifice

La sfârșitul clasei a VII-a elevul va fi capabil:

- 3.2. să identifice elementele comune și diferențele legate de mai multe fapte istorice;
- 3.3. să analizeze un eveniment, personaj sau fapt istoric pornind de la diferite surse de informații;
- 3.4. să realizeze tabloul unei perioade istorice identificând schimbările intervenite;
- 3.5. să formuleze planul unei cercetări istorice simple.*

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

- alcătuirea planului unei dezbateri despre diferite fapte istorice;
- utilizarea de surse de informare diferite pentru analiza unui fapt sau proces istoric;
- folosirea de surse istorice pentru identificarea aspectelor vizibile și a celor ascunse schimbărilor;
- discuții în grup pentru realizarea planului unei cercetări.

4. STIMULAREA CURIOSITĂȚII PENTRU STUDIUL ISTORIEI LOCALE ȘI DEZVOLTAREA ATITUDINILOR CETĂȚENEȘTI

Competențe specifice

La sfârșitul clasei a VII-a elevul va fi capabil:

- 4.2. să se raporteze critic la argumentele altora și să-și revizuiască propriile argumente în funcție de context;
- 4.3. să-și utilizeze capacitățile empatice în legătură cu diferite situații;
- 4.4. să conștientizeze valoarea acordată imaginii „celuilalt” de-a lungul istoriei;
- 4.5. să-și dezvolte încrederea față de capacitatea proprie de investigație.

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

- discuții în grup în scopul realizării planului unor activități;
- imaginarea unor situații față de care trebuie să-și prezinte și să-și argumenteze opinia;
- exersarea unor roluri specifice în activitatea de grup;
- alcătuirea unor proiecte de grup care să prezinte tema „imaginii celuilalt” în diferite perioade istorice;
- asumarea de sarcini diferite în timpul participării la diferite proiecte.

5.FOLOSIREA AUTONOMĂ ȘI REPONSABILĂ A INSTRUMENTELOR NECESARE ÎNVĂȚĂRII PERMANENTE

Competențe specifice

La sfârșitul clasei a VII-a elevul va fi capabil:

- 5.1. Realizarea unor proiecte individuale sau de grup prin utilizarea resurelor multimedia;
- 5.2. Aplicarea unor tehnici de muncă intelectuală care valorizează cooperarea, perseverența și disciplina;
- 5.3. Folosirea perspectivelor multiple și a capacităților de analiză critică pentru luarea deciziilor pe bază de argumente și dovezi pertinente

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a se recomandă următoarele activități de învățare:

- realizarea unor dezbateri pornind de la viziunea unor prezentări Power Point, ori filme relevante pentru tematica abordată;
- utilizarea motoarelor de căutare pentru a realiza un portofoliu de imagini, filme, fotografii referitoare la teme de istorie locală;
- realizarea în echipă a unei prezentări cu mijloace digitale pe o temă de istorie locală;
- repartizarea de sarcini prin care se favorizează învățarea prin cooperare;
- construirea unor opinii plecând de la surse în analiza unor fapte/procese, ori personalități istorice;
- alcătuirea unor fișe de personaj ori privind fapte istorice.

CONȚINUTUL ÎNVĂȚĂRII

Repartizarea orelor:

- total ore- 36
- ore de predare-învățare- 26
- ore la dispoziția profesorului- 6
- ore de evaluare semestrială și finală- 4

1. Primii locuitori din curbura Munților Carpați

1.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: cronologie, preistorie, neolitic, epoca metalelor; izvoare arheologice, cultură arheologică, sanctuar, ocupații, statut social, indoeuropenizare.

1.2. Conținut:

- Epoca pietrei
- Epoca bronzului. Cultura arheologică Monteoru
- Epoca fierului

2. Creștinism și continuitate etnică la Curbura Carpați

2.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: romanizare, dovezi ale continuității, castru, martir, misionar, tezaur, popoare migratoare, latinitate.

2.2. Conținut:

- Constantin cel Mare și castrul de la Pietroasele
- Creștinism și continuitate în secolele IV-XIII

3. Buzăul în perioada genezei statale a Țării Românești

3.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: feudalism, boier, cnezat, voievodat, stat, descălecat, invazie mongolă, domnitor, județ, călugări, episcopie, viață economică, târg, vamă, asolament

3.2. Conținut:

- Forme de organizare bisericească și politică
- Viața economico-socială în evul mediu la Curbura Carpaților

4. Evul mediu în ținutul Buzăului

4.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: armaș, asolament, băjenire, bănie, braniște, postelnic, cler, egumen, povarnă, prăvălie, privilegiu, unire politică,, unitate statală, sobor.

4.2. Conținut:

- Boierii buzoieni și întemeierea Episcopiei Buzăului
- Domnitori cu legături buzoiene
- Buzăul la final de ev mediu

5. Iluminismul la Buzău
 - 5.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: tiparniță, cărți de cult, cultură națională, stil brâncovenesc, iluminism, cronici, , seminar, memoriu, umanism.
 - 5.2. Conținut:
 - Iluminismul la Buzău
6. Buzăul și modernitatea
 - 6.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: revoluție, emancipare, secularizare, tricolor, constituție, plebiscit, reforme, stat național modern, stat național unitar, monarhie constituțională.
 - 6.2. Conținut:
 - Buzăul și făurirea statului român modern
 - Buzăul în perioada consolidării statului român modern
 - Viața socială, politică și culturală la sfârșit de secol XIX
7. Buzăul în timpul Războiului de Întregire Națională (1916-1919)
 - 7.1 Termeni istorici, concepte, probleme de atins: autodeterminare, tratat, bolșevism, neutralitate, rechiziții, alianță, anarhie.
 - 7.2. Conținut:
 - Buzăul în anii Marelui Război
 - Contribuția buzoienilor la făurirea României Mari
8. Buzăul interbelic
 - 8.1. Termeni istorici, concepte, probeleme de atins: reforma agrară, industrializare, proiect urban, viață cotidiană, structuri sociale, demografie, capital, politicianism, criză economică.
 - 8.2. Conținut:
 - Buzăul interbelic
9. Buzoienii în anii celui de - Al Doilea Război Mondial
 - 9.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: dictat, ultimatum, pact, dictatură militară, sabotaj, spion, stare de război, insurecție.
 - 9.2. Conținut:
 - Buzoienii în anii celui de - Al Doilea Război Mondial
10. Regimul comunist în Buzău
 - 10.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: sovietizare, plan cincinal, colectivizare, activist, totalitarism, cultul personalității, industrializare socialistă.
 - 10.2. Conținut:
 - Regimul comunist în Buzău
11. Revenirea la democrație
 - 11.1. Termeni istorici, concepte, probleme de atins: democrație, mineriade, privatizare, integrare europeană, migrație,
 - 11.2. Conținuturi:
 - Revenirea la democrație

Sugestii metodologice

Programa acestui curs face, îndeosebi, apel la cunoștințele anterior dobândite despre mediul nemijlocit al elevului, astfel încât profesorul poate mai ușor să explice cauzalitatea diferitelor procese și evenimente istorice. Istoria locală este în mai mică măsură o istorie livrescă, trecutul apropiat sau chiar mai puțin apropiat este o prezență zilnică prin vestigiile sale, întărind sentimentul de solidaritate între generații. Analiza naturii elementelor de istorie locală consemnează varietatea materialelor care reflectă viața și activitatea unei populații stabile din cele

mai vechi timpuri și până în zilele noastre. Prin însușirea unor noțiuni de istorie locală nu înțelegem numai urme materiale și creații de ordin spiritual, care înfățișează lupta, munca și aspirațiile unei colectivități. Atmosfera epocii respective trebuie recreată în clasă, de către profesor, în timpul lecțiilor de istorie, astfel încât, în procesul de predare-învățare, acesta să transmită cunoștințe, dar și să creeze convingeri, să cultive sentimente. Oamenii sunt sensibili în genere la argumente științifice, dar sunt încă și mai sensibili la cele de natură emoțională. În aceasta constă funcția specifică a istoriei ca disciplină de învățământ, ea adresându-se deopotrivă intelectului și inimii, solicitând rațiunea și simțirea. Pentru realizarea acestor rezultate este necesară o bună proiectare didactică, a face prin lecție „un spectacol” de calitate pe baza unui „scenariu” pe măsură, care să aibă permanent în vedere competențele generale realizabile prin cele specifice, dar care să nu uite de formarea atitudinilor, convingerilor și comportamentelor.

Competențele generale și cele competențele specifice sunt realizabile prin strategii didactice adecvate care să vizeze, îndeosebi, munca elevului printr-o optimă organizare a colectivului de elevi: pe echipe, grupe sau în perechi care să susțină cu dovezi și argumente anumite subiecte abordate. Profesorul trebuie să creeze situații de învățare atât în mediul formal, la clasă, cât și în cel informal, prin vizite la muzeele din județ- Buzău și Rm.Sărat, Arhiepiscopiei, Colți, drumetii, excursii la șantierele arheologice ori situri istorice (Sărata-Monteoru, castrul de la Pietroasele, mănăstiri, închisoarea de la Rm.Sărat, cimitirele eroilor etc.). În timpul acestor excursii, odată cu prezentarea diferitelor obiective vizitate, putem face apel și la informația bine structurată a manualului aferent cursului opțional. Recomandăm utilizarea noilor tehnologii de comunicare și informare care sunt atractive pentru elevi și contribuie la formarea unui stil de muncă organizat, dedicat unui scop bine definit, înlăturând deprinderile greșite prin folosirea acestora doar ca divertisment. În acest scop recomandăm utilizarea site-urilor muzeelor și instituțiilor recomandate a fi vizitate.

În funcție de aceste repere pot fi selectate strategiile didactice adecvate nivelului de evoluție și dezvoltare al copiilor-vârsta 13-14 ani, context social-cultural, particularitățile grupului de elevi etc.. Exemplele de activități de învățare asociate competențelor specifice, recomandate în programă și propuse în manual, reprezintă sugestii care pot fi preluate, dezvoltate, adaptate sau înlocuite de către profesor cu cele mai potrivite situații și experiențe de învățare care să conducă la atingerea țintelor educaționale propuse. Opțiunile, alegerile, deciziile sunt ale profesorului, în funcție de specificul local, nivelul fiecărei clase etc.

De aceea pregătirea profesorului pentru valorificarea elementelor de istorie locală are un caracter complex, implicând o bună pregătire teoretică și practică de ordin istoric, pedagogic și metodic. Ea presupune o bună cunoaștere a rezultatelor descoperirilor arheologice efectuate în județ, descoperiri ce își găsesc locul în sălile Muzeului Județean de Istorie, Muzeul municipiului Râmnicu Sărat, în Muzeul Episcopiei Buzăului, casele memoriale din județ, dar și în cunoașterea principalelor fonduri existente la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Buzău.

Buna pregătire documentară a profesorului va veni să potențeze conținuturile manualului, fără a pierde din vedere valorificarea din plin și a elementelor de istorie orală, specifice fiecărei localități în parte. Profesorul va avea permanent în vedere că utilizarea conținuturilor în activitatea de învățare desfășurată vizează formarea / consolidarea / dezvoltarea / exersarea unor competențe specifice. O competență specifică poate fi formată / consolidată / dezvoltată / exersată prin diferite conținuturi, în contextul în care competențele specifice se formează pe parcursul unui an de studiu și derivă din competențele generale. De aceea s-au avut în vedere îndeosebi conținuturile care vizează elementele de cultură și civilizație, cca.50%, alături de cele privind relațiile sociale și economice, cca.20%, iar cele privind reconstituirea trecutului au o pondere de cca.30%.

Activitatea didactică devine cu atât mai rodnică cu cât este mai temeinică și minuțios pregătită, anticipată. În această perspectivă proiectarea activității didactice se constituie ca ansamblu de procese și operații de anticipare a acesteia, conferindu-i un caracter mai sistematic, rațional și, în

consecință, o eficiență sporită, constatată prin metodele și instrumentele specifice evaluării didactice.

O funcție de bază a evaluării e cea de motivare, astfel încât, îndeosebi pentru elevii de clasa a VII-a, acest curs trebuie să contribuie la apropierea acestora de istorie. Susținem o evaluare transparentă care presupune cunoașterea criteriilor de evaluare de către elevi, iar rezultatele obținute de către aceștia să fie explicate pentru a determina motivarea învățării. În ceea ce privește asigurarea obiectivității, un rol important revine baremului de evaluare și de notare care conține criterii clare și care punctează numai ceea ce s-a formulat prin cerințe. Aceasta presupune o atentă operaționalizare a competențelor specifice, care să evidențieze permanent comportamentul observabil, cunoștințele, priceperile, deprinderile și atitudinile care sunt de dorit a fi obținute.

Acest comportament urmează să fie evaluat prin intermediul oricărui conținut științific - decizia aparține judecății experte a profesorului evaluator care selectează competențele specifice care urmează a fi formate/dezvoltate prin conținutul științific pe care îl predă. Sarcinile de lucru trebuie să aibă un nivel de dificultate gradual pentru a putea fi depistate și remediate lacunele în formarea/dezvoltarea competenței respective, cu precizarea că pentru evaluarea unei competențe cu un nivel cognitiv ridicat (de exemplu: *analizați*) este necesară și formularea unor cerințe specifice nivelurilor cognitive inferioare (de exemplu: *precizați, stabiliți o asemănare/deosebire, prezentați*) pentru ca atât elevul, cât și profesorul să primească un feed-back referitor la progresul înregistrat, situație în care procesul de învățare poate fi reorganizat, dacă este cazul.

Componente ale competenței, la fel de importante precum abilitățile și cunoștințele, este reprezentată de valori și atitudini. Evaluarea acestora se poate realiza, cu precădere, prin metodele complementare/alternative de evaluare care oferă elevului posibilitatea să demonstreze colaborare, încredere în sine, spirit de inițiativă, respect pentru alții, apreciere critică și curiozitate, voința de a lua decizii, utilizare responsabilă a mijloacelor interactive, respect pentru valori.

BIBLIOGRAFIE

I. IZVOARE

Arhive, documente, memorii, manuscrise, manuale

Arhivele Militare Române. Fond „*Memorii Bătrâni*”.

Arhivele Naționale Istorice Centrale, fondurile: Fundațiile Culturale Regale „Principele Carol”; Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice; România, *Viața politică în documente*; Ministerul de Interne.

Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale, fondurile: Parohia Negustori, Prefectura Buzău, Tribunalul Buzău, Serviciul Armistițiu; Inspectoratul Școlar Buzău; Prefectura județului Buzău; Direcția Județeană de Statistică Buzău; Colecția manuscrise - Constantin Dumitrescu.

Biblioteca Academiei Române, Institutul de Istorie Militară, Muzeul Județean Buzău: colecții; cataloage de expoziție; cataloage de inventar.

Biblioteca Județeană „*Vasile Voiculescu*” colecția manuscrise Cocora G., *Figuri buzoiene*.

Arhive private (Valeriu Avram, Marius Adrian Nicoară, Emil Surlaru).

Buletinul Oficial al Republicii Populare Române.

Caietul Statistic al Județului Buzău, Direcția Centrală de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Buzău.

Monitorul Oficial.

Enciclopedii, dicționare, volume de documente

XXX., Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară, *Documente privind istoria militară a poporului român*, Editura Militară, București, 1988.

XXX., *DEX – Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a – II – a, Academia Română, 1998.

XXX., *Documente privind Istoria României, veacul XVI, B, Țara Românească*, volumul I

1501-1525, Editura Academiei, București, 1951.

XXX., *Documenta Romaniae Historica*, volumul I (1247-1500), Editura Academiei, București, 1966.

XXX., *Enciclopedia Ortodoxiei Românești*. Editura Institutului Biblic de Misiune Ortodoxă, București, 2010.

XXX., *Enciclopedia de istorie a României*, Ediția a III-a, vol. I, Editura Meronia, București, 2002.

Academia Română, *Istoria românilor*, Editura Enciclopedică, volumele III, IV, V, 2004.

Memorii, jurnale

Oprea M. Gheorghe, *Caiet de amintiri din cel de-al Doilea Război Mondial*, manuscris.

Scurtu, Ioan, *România – 1947. Viața politică în documente*, București, Arhivele Statului, 1994.

Vianu, Alexandru, Zamfir, Zorin, Constantin, Bădescu, Gheorghe, *Relații Internaționale în acte și documente*, vol. II (1939-1945), Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974.

II. LUCRĂRI GENERALE

XXX., *Armata română 1941-1945*, Editura RAI, București, 1996..

XXX., *Atlas geographic și istoric al județului Buzău*, Buzău, 1979.

XXX., *Ctitorii voievodale în Eparhia Buzăului*, Editura Episcopiei Buzăului, Buzău, 1988.

XXX., *Dicționar de istorie veche a României*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1976.

XXX., *Cronicari munteni*, Editura Militară, București, 1988.

XXX., *Enciclopedia Ilustrată a României*, București 1913.

XXX., *Istoria României în date*, Mica întreprindere editorial-poligrafică „Crai - nou”, București, 1992.

XXX., *Naționalizarea și progresul economico-social*, Editura Politică, București, 1974.

XXX., *Strămoșii poporului român – geto-dacii și epoca lor*, Editura politică, București, 1980.

Axworthy, Mark, Scafes, Cornel, Crăciunoiu, Cristian, *Third Axis, Fourth Ally. Romanian Armed Forces in the European War, 1941-1945*, Londra, Arms and Armov Press, 1995.

Barbulescu M., Deletant D., Hitkins K., Papacostea Ș., *Istoria României*, Editura Enciclopedică, București, 1999.

Bârzu Ligia, *Continuitatea creației materiale și spirituale a poporului român pe teritoriul fostei Dacii*, Editura Academiei, București, 1979.

Berciu D., *Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre*, Editura științifică, București, 1966

Bichir Gheorghe, *Cultura Carpică*, Editura Academiei, București, 1973.

Bogdan Ion, *Album paleografic moldovenesc*, București, 1926.

Bușe Constantin, Dascălu Nicolae, *Diplomație în vreme de război*, Editura Universității București, București, 1995.

Chiper, Ion, Constantiniu, Florin, Pop, A, *Sovietizarea României. Percepții anglo – americane (1944 – 1947)*, Editura Iconica, București, 1993.

Cocora Gabriel, *Tipar și cărțurari*, Editura Litera, București, 1977.

Cocora Gabriel, *Peneluri și condeie*, Editura Litera, București, 1978.

Coman Marian, *Putere și teritoriu -Țara Românească medievală (secolele XIV-XVI)*, Editura Polirom, Iași, 2013.

Constantiniu Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Univers enciclopedic românesc, București, 1997.

Crișan I. H., *Origini*, Editura Albatros, București, 1976.

Crișan I. H., *Burebista și epoca sa*, Editura Enciclopedică română, București, 1975.

Giurescu C. C., Giurescu C.D., *Istoria românilor*, volumul I, Editura științifică și enciclopedică, București, 1975.

Diaconescu, Ion, *Temnița. Destinul generației noastre* Editura Nemira, București, 1999.

Ioniță I. Gheorghe, *O jumătate de secol de istorie românească sub semnul controverselor (de la 23 August 1944 până în prezent)*, Editura Universității din București, 1997.

Mihalache, Flavius, Croitoru, Alin, *Mediul rural românesc: evoluții și involuții. Schimbare socială și antreprenoriat*, Editura Expert, București, 2011.

Odobescu Alexandru, *Istoria Arheologiei*, Editura științifică, București, 1961.

Petrescu M. D., Daicoviciu H., Teodor G.D., Bâzru L., Preda F., *Istoria românilor până în secolul al VIII-lea*, Editura didactică și pedagogică, București, 1975.

Pârvan Vasile, *Getica*, Editura Meridiane, București, 1982.

Plămădeală Antonie, *Spiritualitate și istorie la Întorsura Carpaților*, Editura Episcopiei Buzăului, Buzău, 1983.

Popovici N. D., *Bazele arheologiei*, curs universitar, Târgoviște, 1995.

Protase D., *Autohtonii în Dacia*, volumul I, Editura științifică și enciclopedică, București, 1980.

Rusan, Romulus (Editor), *Anul 1948. Instituționalizarea comunismului*, București, 1998.

Rusu I. I., *Daco-geții în Imperiul Roman*, Editura Academiei, București, 1980.

Stoicescu N., *Continuitatea românilor*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1980.

III. LUCRĂRI SPECIALE

XXX., *Albumul conservator-democrat*, București, 1908.

XXX., *Buzău, Mică enciclopedie istorică*, Biblioteca Mousaios, Buzău, 2000.

XXX., *Monografia Colegiului Național „B.P.Hasdeu”*, Buzău, 1997.

XXX., *80 de ani de activitate a Stațiunii Experimentale Pietroasele*, Buzău, 1973.

XXX., *Spiritualitate și istorie la Întorsura Carpaților*, volumul I, Buzău, 1983.

XXX., *Studii și cercetări de istorie buzoiană*, Buzău, 1973.

Angelescu G., *Amintiri din activitatea mea ca medic al orașului (1869 – 1898)*, Buzău, 1912.

Avram Valeriu, Nicoară Marius - Adrian, *Buzăul și Aeronautica Română*, Editgraph, Buzău, 2015.

Avram Valeriu, Nicoară Marius-Adrian, *1918 - Zborul aviației Antantei spre victorie*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2018.

Avram Valeriu, Nicolescu Valeriu, *Aviatori buzoieni pe cerul României și al Europei (1916-1919; 1941-1945)*, Editgraph, Buzău 2015.

Bălescu, Steliana, *File de istorie buzoiană. Studiu monografic 1915 – 1947*, Editura Vega, Buzău, 2006.

Calcan M. Radu, *Istoria Colegiului Național „B. P. Hasdeu” din Buzău, în perioada 1944-2007*, Editura Omega, Buzău, 2007.

Cocora Gabriel, *Episcopia Buzăului - o vatră de spiritualitate și simțire românească*, Buzău, 1986.

Coman Constantin, *Economie și societate în Buzăul interbelic*, Editura Omega, Buzău, 2008.

Coman prof. Constantin, Moraru, pr. prof. Nicolae, *Seminarul Teologic „Chesarie Episcopul” din Buzău-Monografie*, Editura Arhiepiscopiei Buzăului și Vrancei, Buzău, 2016.

Costea, I, *Viața politică în județul Buzău în timpul ocupației sovietice*, Editura Casei Corpului Didactic „I. Gh. Dumitrașcu”, Buzău, 2005.

Dincă D. Ion, *Considerații asupra literaturii buzoiene contemporane*, ed. a 2-a, revizuită și adăugită, Tipografia Moldova, 2013.

Drăguliu pr. prof. univ. dr. I. Gheorghe, *Preoți și seminariști de seamă din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei. Preocupările lor pastoral-misionare și culturale*, Buzău, Editgraph, 2015.

Epifanie Norocel, episcopul Buzăului, *Ctitorii voievodale în eparhia Buzăului*, Editura Episcopiei Buzăului, Buzău, 1988.

Frîncu Viorel, *Univers spiritual buzoian: calendar cultural*, vol.1, Biblioteca Județeană „Vasile Voiculescu”, 2011.

Frîncu Viorel, *Univers spritual buzoian: calendar cultural*, vol. 2, Buzău, 2012,

Frunză Victor, *Destinul unui condamnat la moarte: Pamfil Șeicaru*, Editura Victor Frunză, București, 2001.

Garoflid Constantin, *Agricultura veche*, Editura Cartea Românească, București, 1943.

Gâlmeanu Nicolae, Scoroșanu Dumitru, Nica Ion, ș.a. *Pârscov – plai străvechi*, Editura Anastasia – Ina, Buzău, 2004.

Giurgiu Dr. Luminița, Nicoară Dr. Marius – Adrian, Nicolescu Valeriu, Tudose Alexandru, *Monografia unui lăcaș al identității naționale. Biserica și Cimitirul Eroilor din Buzău*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2018.

Ionescu Dimitrie, *Istoria orașului Buzău*, Editura Litera, București, 1979.

Ionescu Grigore, *Arhitectura românească*, Editura Tehnică, București, 1986.

Iorgulescu Bazil, *Dicționar geografic, statistic, economic și istoric al județului Buzău*, București, 1892.

Ivan Dorin, *Experimentul Râmnicu Sărat*, Editura Irineu Mihălcescu, Buzău, 2005.

Ivan Dorin, *Gazetarii mor în picioare*, Editura Omega, Buzău, 2013.

Ivan Dorin, *Mitropolit Irineu Mihălcescu. Viața și opera*, Buzău, 2000.

Marghiloman Alexandru, *Notele Politice 1897 – 1924* (ediție anastatică), Editura Alpha MDN, Buzău, 2018.

Mamina Ion, Scurtu Ioan, *Guverne și guvernanți, 1916-1938*, București, 1996.

Mărghitan Liviu. *Membri ai Academiei Române originari din județul Buzău (secolele XIX-XX)*. Arad, 2006.

Mândricel Ilie, *Izvoare din adâncuri*, Editura Casei Corpului Didactic din Buzău, Buzău, 2000.

Nicoară Marius-Adrian, *Aeronautica Română pe frontul de vest (1944 – 1945)*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2007.

Nicoară Dr. Marius-Adrian, Vasilescu Dr. Alfred, Corciu Liviu; *Eroii Primului Război Mondial - The Heroes of the First World War*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2018.

Nicoară Dr. Marius-Adrian, Vasilescu Dr. Alfred, Mihălcea Mst. Marius Daniel; *Buzoienii la Centenarul Marii Unirii - anul 1918*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2019.

Nicoară, căpitan-comandor dr. Marius-Adrian, Stan căpitan Daniel *Școala Aripilor Românești de la Ziliștea-Boboc, Buzău, de la Vlaicu I la IAR - 99 Șoim*, Editura Editgraph, Buzău, 2010.

Nicolescu, Valeriu, *Contribuții la monografia economică a județului Buzău*, Editura Editgraph, Buzău, 2008.

Nicolescu, Valeriu, *File de cronică: o istorie a Buzăului în date*, Editura Editgraph, Buzău, 2008.

Nicolescu, Valeriu, *Pagini de istorie culturală – Buzău 2004*, Editura Apha MDN, Buzău, 2004.

Nicolescu Valeriu, Avram Valeriu, Nicoară Marius – Adrian *Personalități buzoiene 1918 - 2018, 500 pentru România*. Editura Alpha MDN, Buzău, 2018.

Nicolescu, Valeriu, Caloian Ion, *Învățămintul din perspectiva timpului*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2003.

Oproescu Alexandru *Scriitori buzoieni: fișier istorico-literar*, Buzău, 1980.

Peneș Nicolae, *Personalități hasdeiene*, Editgraph, Buzău, 2017.

Pentelescu comandor Aurel, *Destinul unui zburător. Căpitan aviator Mircea T. Bădulescu*, Editura Modelism, București.

- Pentelescu Aurel, Nicoară Marius-Adrian, *Aeronaurica Română în anii celui de-al Doilea Război Mondial (22 iunie 1941 – 12 mai 1945)*, Editura Editgraph, Buzău, 2011.
- Popescu Florentin, *O istorie anecdotică a literaturii române*, Editura Vestala, București, 1995.
- Posea Gr., Ielenicz M., *Județul Buzău*, Editura Academiei, București, 1971.
- Rădulescu Mihai Sorin, *Elita liberală românească (1866-1900)*, București, 1998.
- Stoica Relu, *Contribuții la bibliografia istorică a județului Buzău*, Buzău, 2011.
- Surlaru, Emil, Nicoară Marius - Adrian *Viață și moarte*, volumul II, *Viața din timpul războiului moarte și viață viață și moarte în timp de război buzoieni în epopoea celui de-Al Doilea Război Mondial*, Editura Teocora, 2012.
- Surlaru, Emil, Nicoară Marius – Adrian, Adriana – Cristina Surlaru, *Viață și moarte*, volumul III, *Consecințele celui de-Al Doilea Război Mondial pentru România. Buzăul și buzoienii în perioada sovietizării și comunizării României*, Editura Teocora, 2013.
- Tănase Mircea, *Prin Buzăul istoric. Locuri, fapte, personalități*, Editgraph, Buzău, 2016 (ed. a 2-a, 2018).
- Zaharia E., *Săpăturile de la Dridu, contribuții la arheologia și istoria de formare a poporului român*, Editura Academiei, București, 1967.
- Zaharia E., *Stațiunea arheologică de la Sărata Monteoru, în studii și cercetări de istorie buzoiană*, Buzău, 1973.

IV. PERIODICE

- „Acțiunea Buzăului”, 1939.
- „Adevărul”, 2011.
- Agenția Română de Presă, Rompres.
- „Analele Buzăului”, 2011.
- „Aripi buzoiene” (2010 – 2013).
- „Aripi Românești” (1944 - 1945).
- „Aripi Tinere”, Revista Școlii de Aplicație pentru Aviație (1969 - 2004).
- „Avantaje”, 1999.
- „Buciumul”, 2015.
- „Buzăul economic”, 1930.
- „Buzăul eroic”, 2013.
- „Carnet literar”, 1998.
- „Călăuza Ortodoxă”.
- „Chemarea Buzăului”, 1945.
- „Curierul satelor”, 1896.
- „Contemporanul”.
- „Dimineața” 1932.
- „Document” – buletinul Arhivelor Militare Române.
- „Ecran Magazin”.
- „Expresul” 2002.
- „Gazeta Buzăului” 1885.
- „Glasul Adevărului”, 1928.
- „Graiul Vremii”, 1929.
- „Jurnalul Național”, 1996.
- „Liberalul”, 1905.
- „Luceafărul”.
- „Lupta”, 1905.

„Gazeta liberală”, 1907.
„Magazin istoric”.
„Monitorul Oficial”, 1907.
„Mousaios”, Buzău.
„Muntenia”, 1996.
„Opinia”, 1996.
„Ordinea”, 1898.
„Reporterul”, 1931.
„Revista Aeronauticeii” (1944-1947).
„Revista Dosarele Istoriei” (1996 - 2006).
„Revista de Istorie Militară” (1990-2004).
„Revista muzeelor și monumentelor istorice”, (1997).
„România liberă”, 2018.
„Socialismul” (1919-1920).
„Spre astre”, revista Colegiului „*B. P. Hasdeu*”.
„Șansa buzoiană”, 2002, 2007.
„Școala buzoiană”, 1978-1979.
„Străjer în calea furtunilor”, 2013.
„Tribuna învățătorimii”, 1932.
„Vocea Buzăului”, 1946.
„Ziarul Lumina”, 2013.

V. INTERNET

site Camera Deputaților.
Crispedia.
www.humanitas.ro
jurnalul.ro, 2008.
presa on line.
Turism Buzău.ro
Ziua Veche.Ro, 2014